

D E C I Z I E

23 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu, Vera Macinskaia
Oleg Sternioală, Svetlana Novac

examinând recursul declarat de către Brigalda Sergiu,
în cauza civilă la acțiunea înaintată de Brigalda Sergiu împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat privind anularea ordinului de eliberare din funcție, restabilirea în funcție și încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2014, prin care a fost admis apelul declarat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 27 noiembrie 2013 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată,

a c o n s t a t a t:

La 24.01.2013, reclamantul Brigalda Sergiu a înaintat acțiune împotriva IFPS solicitând anularea ordinului de concediere nr.1127-p din 13.12.2012 și nr.9-p din 10.01.2013, cu restabilirea în funcție și încasarea salariului pentru absență forțată de la serviciu.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la 17.03.2010 a fost angajat în funcție de Șef al IFS r-nul Anenii Noi. La 29.06.2012, prin ordinul nr.362-p a fost transferat, cu acordul acestuia, în funcția de Șef Secție administrare fiscală a contribuabililor nr.3, DAF Centru, IFS mun. Chișinău.

În legătură cu faptul că își făcea studiile la Academia de administrare publică, prin ordinul nr.981-p din 26.10.2012, i-a fost acordat concediu suplimentar plătit pentru sesiunea de reper 29.10.2012–17.11.2012.

Tot la 26.10.2012, pârâtul a emis ordinul nr.507-p cu privire la preavizare, potrivit căruia reclamantul a fost preavizat despre încetarea raporturilor de muncă cu eliberarea din serviciu, în conformitate cu art.63 alin.(l), lit.c) din Legea nr.158 din 04.07.2008. Ca temei, pârâtul a indicat scrisoarea IFS mun. Chișinău din 26.10.2012.

Reclamantul a invocat că la 02.11.2012, IFS mun. Chișinău a expediat o scrisoare în adresa IFPS despre informarea că Brigalda Sergiu a refuzat să fie transferat în altă funcție mai inferioară ca cea deținută anterior, adică din șef de secție, în inspector principal. A precizat, că a luat cunoștință cu ordinul de preavizare abia la 19.11.2012, fiind emis la 26.10.2012, înainte de acordul organului sindical.

Reclamantul a relatat că pârâtul a emis ordinul nr.425-p din 05.09.2012 despre modificarea statului de personal în cadrul IFS prin reducerea angajaților. Însă, s-a constatat că numărul efectivului de fapt s-a mărit de la 490, la 518 angajați.

Totodată, la 31.10.2012, prin ordinul nr.994-p, Aurel Grumeza, inspector principal de stat al Secției administrare fiscală a contribuabililor nr.3, DAF Centru, a fost promovat ilegal în funcția ierarhică de Șef al Secției respective, adică în funcția pe care o ocupa reclamantul Brigalda Sergiu. A mai menționat, că în perioada 31.10.2012–04.01.2012, funcția de Șef al acestei Secții a fost deținută de două persoane concomitent.

Astfel, reclamantul a solicitat anularea ordinului de concediere nr.1127-p din 13.12.2012 și nr.9-p din 10.01.2013, cu restabilirea în funcția deținută anterior și încasarea salariului pentru absență forțată de la serviciu.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 27.11.2013, acțiunea a fost admisă parțial. S-a anulat ordinul nr.1127-p din 13.12.2012 și ordinul nr.9-p din 10.01.2013 privind încetarea raportului de muncă cu Brigalda Sergiu. S-a dispus restabilirea lui Brigalda Sergiu în funcția de Șef al Secției Administrare Fiscală nr.3, DAF Centru, din cadrul IFS mun. Chișinău. S-a încasat din contul IFPS în beneficiul lui Brigalda Sergiu salariul pentru absența forțată de la muncă, de la concedierea din 05.01.2013 până la pronunțarea hotărârii – suma de 47511,85 lei; prejudiciul moral în mărime de două salarii medii, suma de – 8820,84 lei, iar în total 56332,84 lei. În rest, cerințele au fost respinse.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09.04.2014, a fost admis apelul declarat de IFPS, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 16.05.2014, Brigalda Sergiu a declarat recurs, în termen legal, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului, a invocat nerespectarea normelor de drept material și anume art.432 alin.(2), lit.a), b) și c) CPC, prin care la examinarea acțiunii instanța de apel a încălcat și a aplicat eronat art.art: 14,48,63 Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, nr.158 din 04.07.2008; art.87,88 Codul Muncii; art.24 alin.(3) Legea contenciosului administrativ, nr.793 din 10.02.2000.

Astfel, recurentul menționează că instanța de apel nu au ținut cont de prevederile art.14 alin.(1) lit.f) din Legea nr.158 din 04.07.2008, deoarece i s-a propus o funcție inferioară celei deținute nebeneficiind de stabilitate în funcția, precum și de dreptul de a fi promovat într-o funcție superioară.

Totodată, a invocat că în conformitate cu art.48 al Legii nr.158 din 04.07.2008, transferul în interesul serviciului se face într-o funcție publică echivalentă numai cu acordul salariatului.

A menționat, că este greșită poziția instanței de apel referitor la faptul că simpla aducere la cunoștința salariatului a ordinului de concediere ar fi de ajuns pentru a reduce funcția acestuia, din motiv că pe lângă aceasta angajatorul trebuie să respecte integral și celelalte reglementări în materie, iar ordinul de reducere a funcției trebuie să fie motivat din punct de vedere juridic, fapt omis de către angajator la emiterea acestui act.

În conformitate cu art.444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Potrivit art.445 alin.(1) lit.f) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și

urmează a fi admis, casată decizia instanței de apel și mențină hotărârea primei instanțe din următoarele considerente.

Din materialele dosarului s-a constatat că Brigalda Sergiu a înaintat acțiune împotriva IFPS solicitând anularea ordinului de concediere nr.1127-p din 13.12.2012 și nr.9-p din 10.01.2013, cu restabilirea în funcție și încasarea salariului pentru absență forțată de la serviciu.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță a admis acțiunea, prin care a declarat ilegală concedierea lui Brigalda Sergiu și a dispus restabilirea acestui funcționar public în funcția deținută anterior, cu încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă.

Instanța de apel a respins acțiunea, prin care a reținut ca neîntemeiată concluzia primei instanțe privind constatarea încălcării procedurii de concediere, deoarece angajatul Brigalda Sergiu a fost preavizat despre reducerea personalului, fiindu-i propus un alt loc de muncă pe care l-a refuzat.

Totodată, instanța de apel a considerat că la concedierea funcționarului Brigalda Sergiu au fost respectate prevederile legale, deoarece a fost solicitat acordul organului sindical la concedierea angajatului, care nu a fost prezentat în termen legal, ceea ce prezumă că a dat acordul la concediere prin prisma art.87 alin.(4) CM.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârilor contestate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată, eronată și contrară normelor de drept material soluția instanței de apel în pricina dată, cu privire la respingerea acțiunii de anulare a actului administrativ emis de IFPS, din următoarele considerente.

Potrivit art.48 alin.(6) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, nr.158 din 04.07.2008, transferul în interesul serviciului se face într-o funcție publică echivalentă cu funcția publică deținută de funcționarul public.

Conform art.63 alin.(1), lit.c) din aceeași Lege, persoana/organul care are competența legală de numire în funcție va dispune eliberarea din funcția publică printr-un act administrativ, care se comunică funcționarului public în termen de 5 zile lucrătoare de la emitere, însă anterior datei eliberării din funcția publică, în următoarele cazuri: autoritatea publică își reduce efectivul de personal sau lichidează funcția publică, ca urmare a intrării în vigoare a statului de personal în care nu se mai regăsește funcția ocupată de funcționarul public respectiv.

Conform art.88 alin.(1) Codul Muncii, angajatorul este în drept să concedieze salariații în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal (art.86 alin.(1) lit. c)), doar cu condiția că: va emite un ordin motivat din punct de vedere juridic, cu privire la lichidarea unității ori reducerea numărului sau a statelor de personal; va emite un ordin cu privire la preavizarea, sub semnătură, a salariaților cu 2 luni înainte de lichidarea unității ori de reducerea numărului sau a statelor de personal; va propune salariatului un alt loc de muncă în unitatea respectivă; se va adresa organului sindical în vederea obținerii acordului la concediere; va acorda salariatului o zi lucrătoare pe săptămână cu menținerea salariului mediu pentru căutarea unui alt loc de muncă; va prezenta, cu 2 luni înainte de concediere, agenției pentru ocuparea forței de muncă informațiile privind persoanele ce urmează a fi disponibilizate; în cazul în care reorganizarea sau lichidarea unității presupune reducerea în masă a locurilor de muncă, va informa, cu cel puțin 3 luni înainte, despre acest lucru organele sindicale din unitatea și ramura respectivă și va iniția negocieri în vederea respectării drepturilor și intereselor salariaților.

Locul de muncă redus nu poate fi restabilit în statele unității pe parcursul anului calendaristic în care a avut loc concedierea salariatului care l-a ocupat.

Obligațiile angajatorului, în cadrul procedurii de concediere în legătură cu reducerea statelor, trebuie respectate în totalitatea lor, având caracter imperativ. Nerespectarea lor va produce ca efect nulitatea de drept a măsurilor subsecvente, respectiv a deciziilor de concediere. O astfel de concluzie rezultă din prevederile art.12 Codul Muncii care stipulează: clauzele din contractele individuale de muncă, din contractele colective de muncă și din convențiile colective sau din actele juridice emise de autoritățile administrației publice menționate la art.4 lit.d) și e), care înrăutățesc situația salariaților în comparație cu legislația muncii sunt nule și nu produc efecte juridice. Însă, îndeplinirea lor în cumul poate asigura respectarea normelor legislației muncii.

Conform art.89 alin.(1) Codul Muncii, salariatul transferat nelegitim la o altă muncă sau eliberat nelegitim din serviciu poate fi restabilit la locul de muncă prin negocieri directe cu angajatorul, iar în caz de litigiu prin hotărâre a instanței de judecată.

Or, repunerea părților în situația anterioară emiterii actului de concediere constituie una dintre măsurile cele mai energice de restabilire a legalității, de apărare eficientă a dreptului la muncă. Ea reprezintă o adevărată reparare integrală, implicând reîncadrarea în postul deținut anterior.

Totodată, potrivit art.89 alin.(2) Codul Muncii, la examinarea litigiului individual de muncă de către instanța de judecată, angajatorul este obligat să dovedească legalitatea și să indice temeiurile transferării sau eliberării din serviciu a salariatului. În cazul concedierii unui membru de sindicat fără acordul organului sindical, când acordul respectiv este necesar conform art.87, instanța de judecată, prin hotărâre, restabilește salariatul la locul de muncă.

Conform art.329 Codul Muncii, angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci.

Conform art.330 alin.(1) lit.b) Codul Muncii, angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de eliberare ilegală din serviciu sau transfer ilegal la o altă muncă.

Reieșind din normele materiale menționate și aplicabile în prezenta pricină civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că hotărârea primei instanțe este justă, iar decizia instanței de apel eronată și neîntemeiată din următoarele considerente.

Instanța de fond corect a ajuns la concluzia că încetarea raporturilor de muncă a reclamantului nu s-a realizat cu respectarea procedurii prevăzute la art.88 Codul Muncii, deoarece condițiile nu au fost respectate integral de către angajator la concedierea reclamantului în temeiul art. 86 alin.(1) lit. c) Codul Muncii.

Or, în cadrul dezbaterilor judiciare s-a constatat că IFPS a emis ordinul nr. 425-p din 05.09.2012 cu privire la modificarea statelor de personal ale IFS teritoriale, reducerea efectivului și numărului de personal.

Prin ordinul IFPS nr.9-p din 10.01.2013 a fost modificat ordinul IFPS nr.1127-p din 13.12.2012, prin care la 04.04.2013 au fost încetate raporturile de muncă cu reclamantul Brigalda Sergiu.

Principalul motiv de nulitate a deciziei de concediere este că de fapt în cadrul IFS mun. Chișinău nu a avut loc o reducere a statelor de personal. În context, decizia IFPS s-a bazat pe o desființare a locului de muncă pe care l-a ocupat Brigalda Sergiu, însă cauza acestei desființări nu a fost reală și de fapt nici nu a avut loc.

Astfel, conform art.24 alin.(3) Legea contenciosului administrativ, la examinarea în instanța de contencios administrativ a cererii în anulare, sarcina probațiunii este pusă pe seama pârâtului, iar în materie de despăgubire, sarcina probațiunii revine ambelor părți.

Din materialul probator prezentat este evident că IFS mun. Chișinău nu a redus în realitate statele de personal, numărul de 10 colaboratori al secției a fost menținut, iar din explicațiile oferite de Șeful IFS mun. Chișinău, nu au fost alte eliberări sau transferuri din secția în care activa recurentul, cu excepția lui Brigalda Sergiu.

În cadrul examinării pricinii s-a constatat că IFS mun. Chișinău a expediat o scrisoare în adresa IFPS despre informarea că Brigalda Sergiu a refuzat să fie transferat în altă funcție mai inferioară ca cea deținută anterior, adică din șef de secție, în inspector principal.

Or, potrivit prevederilor art.48 alin.(6) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, nr.158 din 04.07.2008, transferul în interesul serviciului se face într-o funcție publică echivalentă cu funcția publică deținută de funcționarul public.

S-a mai constatat, în cadrul examinării cauzei, că prin ordinul IFPS nr.994-p din 31.10.2012, raporturile de serviciu cu Aurel Grumeza au fost modificate prin promovare de la 31.10.2012, în funcția de Șef al Secției administrare fiscală nr.3 DAF Centru, adică în aceeași funcție ocupată de Brigalda Sergiu.

Or, potrivit art.88 alin.(3) Codul Muncii, legiuitorul a prevăzut că locul de muncă redus nu poate fi restabilit în statele unității pe parcursul anului calendaristic în care a avut loc concedierea salariatului care l-a ocupat.

Totodată, s-a stabilit că secția în care activa Brigalda Sergiu a fost doar reorganizată, ceea ce accentuează faptul că funcția publică de conducere nu a fost lichidată și nu a fost redus efectivul personal al secției. Numărul colaboratorilor care urmau să activeze după reorganizare a rămas același, inclusiv funcția de șef al secției respective.

Din această perspectivă, instanța de fond just a concluzionat că nu a existat o desființare precis determinată a locului de muncă a reclamantului, ci doar restructurări generice, nedeterminate.

Astfel, în situația în care în judecată s-a stabilit ilegalitatea ordinului IFPS nr.1127-p din 13.12.2012 și nr.9-p din 10.01.2013, instanța de judecată corect a ajuns la concluzia de a admite acțiunea.

Totodată, instanța de judecată a stabilit că prin concedierea ilegală a lui Brigalda Sergiu, inclusiv prin numirea concomitentă în aceeași funcție a altui funcționar (Grumeza Aurel), evident i s-au provocat suferințe ce au justificat repararea prejudiciului solicitat în instanță.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel a ajuns la o concluzie greșită când a apreciat că nu a avut loc o încălcare a procedurii de concediere în privința lui Brigalda Sergiu.

În contextul actelor normative și a circumstanțelor elucidate în prezenta cauză, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de

Justiție ajunge la concluzia că este întemeiată solicitarea recurentului Brigalda Sergiu privind anularea ordinului de eliberare din funcție, restabilirea în funcție și încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă.

Tot din aceste considerente, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că este întemeiată hotărârea primei instanțe prin care a fost admisă acțiunea și constată interpretarea eronată a normelor de drept material de către instanța de apel.

Astfel, nu este întemeiată decizia instanței de apel în prezenta cauză civilă în ceea ce privește aplicabilitatea art. 14, 48, 63 Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, nr.158 din 04.07.2008 și art. 88 Codul Muncii.

Din considerentele menționate, având în vedere faptul că instanțele judecătorești inferioare au stabilit circumstanțele pricinii, însă normele de drept material au fost încălcate și aplicate eronat de către instanța de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Brigalda Sergiu.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2014 și se menține hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 27 noiembrie 2013, în acțiunea înaintată de Brigalda Sergiu împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat privind anularea ordinului de eliberare din funcție, restabilirea în funcție și încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Valeriu Doagă

Ala Cobăneanu

Vera Macinskaia

Oleg Sternioală

Svetlana Novac